

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 1. jūlijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits, kolēģijas sēdē izskatījusi pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 99/2025), kuru iesniedzis [..] un [..] (turpmāk kopā – Ieteikuma iesniedzēji),

konstatēja:

1. Ieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt Imigrācijas likuma pārejas noteikumu 67. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 95. un 96. pantam, kā arī Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 4. protokola 4. pantam un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētā norma paredz: “Krievijas Federācijas pilsonim, kas saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju saskaņā ar likuma “Par ārvalstnieku un bezvalstnieku iecelšanu un uzturēšanos Latvijā” 23.¹ pantu, pastāvīgās uzturēšanās atļauja ir derīga līdz:

1) 2025. gada 15. jūlijam, ja Pārvaldē līdz 2025. gada 30. jūnijam nav saņemti Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai nepieciešamie dokumenti;

2) 2025. gada 17. novembrim attiecībā uz personu, kurai Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai ir nepieciešams apliecinājums par valsts valodas apguvi, ja Pārvaldē līdz 2025. gada 30. jūnijam ir saņemta informācija par to, ka šī persona līdz 2025. gada 16. jūnijam vismaz vienu reizi ir kārtojusi valsts valodas prasmes pārbaudi un ir reģistrējies atkārtotai

pārbaudei, ko kārtos līdz 2025. gada 30. septembrim, bet Pārvaldē līdz 2025. gada 31. oktobrim nav saņemti Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanai nepieciešamie dokumenti;

3) dienai, kad stājas spēkā galīgais nolēmums lietā par Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanu, ja ir iesniegti šā statusa pieprasīšanai nepieciešamie dokumenti.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija vērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktiskais apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš sniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei, savukārt saskaņā ar šā panta 6. punktu – lietas par Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi. Pieteikumā ir apstrīdēta Imigrācijas likuma normas atbilstība Satversmei un Konvencijai. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzēji ir Krievijas Federācijas pilsoņi, kuriem ir izsniegtas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas, pamatojoties uz likuma “Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā” (turpmāk – Ārvalstnieku likums) 23.¹ pantu. Apstrīdētā norma nosaka, ka izsniegtās pastāvīgās uzturēšanās atļaujas ir derīgas līdz 2025. gada 15. jūlijam, 2025. gada 17. novembrim vai dienai, kad stājas spēkā galīgais nolēmums lietā par Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusa pieprasīšanu. Lai persona iegūtu jaunu tiesisko pamatu, uz kura tā varētu arī turpmāk uzturēties Latvijā, tai ir jāizpilda

attiecīgas prasības. Lai iegūtu Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusu, personai citstarp ir jānokārto valsts valodas prasmes pārbaude.

Pieteikumā norādīts: gadījumā, ja Pieteikuma iesniedzēji neiegūs jaunu tiesisko pamatu, uz kura viņi arī turpmāk varēs uzturēties Latvijā, viņi tiks izraidīti no valsts. Tādējādi ar apstrīdēto nomu tikšot aizskartas Pieteikuma iesniedzēju tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Pieteikuma iesniedzēju ieskatā, viņu pamattiesību aizskārums ir sagaidāms nākotnē, proti, 2025. gada 15. jūlijā, 2025. gada 17. novembrī vai 2026. gada laikā, kad nenovēršami spēku zaudēs viņiem, pamatojoties uz Ārvalstnieku likuma 23.¹ pantu, izsniegtās pastāvīgās uzturēšanās atļaujas. Tādējādi tikšot pārkāpts Konvencijas 4. protokola 4. pantā nostiprinātais kolektīvās ārvalstnieku izraidīšanas aizliegums, kā arī aizskartas Pieteikuma iesniedzējiem Satversmes 96. pantā ietvertās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību. Pieteikuma iesniedzēja [..] gadījumā papildus tikšot pārkāpts arī Satversmes 95. pantā ietvertais cietsirdīgas un cieņu pazemojošas izturēšanās aizliegums.

Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma radījusi vai rada nelabvēlīgas sekas pieteikuma iesniedzējam, piemēram, tiesību norma, kuru persona uzskata par neatbilstošu augstāka juridiska spēka tiesību normai, tai ir piemērota. Tomēr Satversmes tiesa ir atzinusi, ka pamattiesību aizskārums var būt arī nākotnē sagaidāms. Tas nozīmē, kad pastāv pamatota un ticama iespējamība, ka apstrīdētās normas piemērošana varētu radīt nelabvēlīgas sekas konstitucionālās sūdzības iesniedzējam (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12.1. punktu*). Proti, nākotnē sagaidāma aizskāruma gadījumā ir skaidri redzams, ka tas personai agrāk vai vēlāk, bet noteikti radīsies (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 23. punktu*). Vērtējot nākotnē sagaidāmu personas pamattiesību ierobežojumu un izlemjot jautājumu par lietas ierosināšanu, Satversmes tiesa ņem vērā gan risku, ka šis ierobežojums nenovēršami skars konkrēto personu, gan arī iespējamo personas tiesisko interešu aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 22. jūnija sprieduma lietā Nr. 2009-11-01 10. punktu*). Nākotnē sagaidāms aizskārums var būt pamats lietas ierosināšanai un izskatīšanai pēc būtības tikai tādos gadījumos, kad likumā paredzētās nelabvēlīgās sekas, kas personai iestātos tiesību normas piemērošanas gadījumā, radītu tai būtisku kaitējumu (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 23.2. punktu*). Satversmes

tiesa katrā individuālā gadījumā vērtē šāda aizskāruma esību un noskaidro, vai ir pamats ierosināt lietu un pēc būtības izvērtēt personas prasījumu.

Pieteikumā ir sniegts pamatojums tam, kāpēc abi Pieteikuma iesniedzēji nespēj izpildīt prasību par valsts valodas prasmes pārbaudi jaunai pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai. Tādējādi pastāv pamatota un ticama iespējamība, ka Pieteikuma iesniedzējiem apstrīdētās normas piemērošanas rezultātā iestāsies nelabvēlīgas sekas, radot viņiem būtisku kaitējumu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Tā kā pieteikumā ir pamatots, ka apstrīdētā norma radīs pamattiesību aizskārumu nākotnē, uz izskatāmo pieteikumu nav attiecināmas Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā un ceturtajā daļā noteiktās prasības.

7. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums Satversmes tiesas likuma izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai. Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesas kolēģija var atteikties ierosināt lietu arī tad, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

7.1. Pieteikuma iesniedzējs [..] uzskata, ka apstrīdētā norma pārkāpj Satversmes 95. pantā ietvertu cietsirdīgas vai cieņu pazemojošas izturēšanās aizliegumu, jo tās piemērošanas rezultātā viņam tikšot liegta piekļuve veselības aprūpei. Nepiešķirot pieteikuma iesniedzējam jaunu uzturēšanās atļauju ar piekļuvi veselības aprūpei, viņš faktiski tikšot pakļauts slimības progresijai un nopietnām fiziskām un morālām ciešanām, kas esot uzskatāma par cietsirdīgu vai pazemojošu izturēšanos.

Satversmes tiesa Satversmes 95. pantu ir konkretizējusi kopsakarā ar Konvencijas 3. pantu, kas paredz, ka nevienam nedrīkst spīdzināt, nedz arī pakļaut cietsirdīgai vai pazemojošai attieksmei vai sodam. Eiropas Cilvēktiesību tiesa lietā “*Paposhvili v. Belgium*” secināja, ka Konvencijas 3. pants var tikt piemērots arī situācijās, kas saistītas ar smagi slima ārvalstnieka izraidīšanu. Tās ir situācijas, kurās 1) ir pierādīts nopietns pamats uzskatam, ka ārvalstniekam, kas tiek izraidīts

no valsts, lai gan nedraud tūlītēja nāve, draud reāls šāds risks; 2) saņēmējvalstī nav atbilstošas ārstēšanas iespējas vai ārstēšana nav pieejama; 3) ārvalstnieks ir pakļauts nopietnai, straujai un neatgriezeniskai veselības stāvokļa pasliktināšanai, kas izraisa stipras ciešanas vai ievērojami saīsina paredzamo dzīves ilgumu (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas Lielās palātas 2016. gada 13. decembra sprieduma lietā “Paposhvili v. Belgium”, iesniegums Nr. 41738/10, 183. punktu*). Taču atšķirībā no minētajā lietā aplūkotās situācijas, kurā iestāde jau bija izdevusi konkrētā ārvalstnieka izraidīšanas rīkojumu, pieteikuma iesniedzējs netiek izraidīts no valsts. Turklāt pat tad, ja pieteikuma iesniedzējs neiegūs jaunu tiesisko pamatu, lai uzturētos Latvijas teritorijā, un attiecībā uz viņu tiks pieņemts izbraukšanas rīkojums vai lēmums par piespiedu izraidīšanu, viņš šo rīkojumu vai lēmumu atbilstoši Imigrācijas likuma 50. un 50.¹ pantam būs tiesīgs apstrīdēt augstākā iestādē, savukārt iestādes lēmumu – pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā.

Satversmes tiesa ir norādījusi, ka administratīvā procesa ietvaros personai ir tiesības izteikt savus apsvērumus par izbraukšanas rīkojumu vai lēmumu par piespiedu izraidīšanu. Administratīvajā procesā ir jāņem vērā arī Imigrācijas likuma 47. pants, kas noteic, ka ārzemnieku neizraida, ja izraidīšana ir pretrunā ar Latvijas starptautiskajām saistībām, un tādējādi tiek vērtēta arī ārzemnieka izraidīšanas atbilstība Konvencijas prasībām (*sk. Satversmes tiesas 2024. gada 15. februāra sprieduma lietā Nr. 2023-04-0106 23.2.2. punktu*). Tātad valsts ir nodrošinājusi mehānismu, kura ietvaros pieteikuma iesniedzējs varētu norādīt uz saviem individuālajiem apstākļiem, citstarp savu veselības stāvokli, kurus gan iestādei, gan tiesai būtu jāņem vērā un jāvērtē konkrētā administratīvā procesa ietvaros.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 95. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

7.2. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 96. pantā ietvertajām tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību.

Vērtējot apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 96. pantam, Satversmes tiesa noskaidro: 1) vai apstrīdētajā normā ietvertais ierobežojums ir noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu normu; 2) vai tam ir leģitīms mērķis; 3) vai tas ir samērīgs ar tā leģitīmo mērķi (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 13. novembra sprieduma lietā Nr. 2018-18-01 16. punktu*).

Noskaidrojot, vai ierobežojums ir samērīgs ar tā leģitīmo mērķi, Satversmes tiesa pārbauda: 1) vai izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai jeb vai ar izraudzīto līdzekli var sasniegt leģitīmo mērķi; 2) vai šāda rīcība ir nepieciešama jeb vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; 3) vai ierobežojums ir atbilstošs jeb vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2022. gada 22. decembra sprieduma lietā Nr. 2022-09-01 16. punktu*).

Pieteikumā norādīts: lai gan apstrīdētajā normā ietvertajam ierobežojumam ir leģitīmi mērķi – demokrātiskas iekārtas un sabiedrības drošības aizsardzība, kā arī valsts valodas stiprināšana – un šis ierobežojums ir piemērots leģitīmo mērķu sasniegšanai, tos ir iespējams sasniegt ar citiem, indivīda tiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Proti, likumdevējs varot paredzēt individuālu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas anulēšanu un katra gadījuma individuālu vērtēšanu, pārbaudot, vai konkrētā persona neapdraud valsts drošību. Tāpat personai varētu ļaut izvēlēties – vai nu kārtot valsts valodas prasmes pārbaudi, vai apmeklēt obligātos latviešu valodas kursus.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka personas tiesības mazāk ierobežojošs līdzeklis ir nevis jebkurš cits, bet tikai tāds līdzeklis, ar kuru leģitīmos mērķus var sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē un kurš no valsts un sabiedrības neprasa nesamērīgi lielu ieguldījumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 6. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2020-31-01 20.2. punktu*). Vērtējot līdzīga satura regulējuma satversmību, Satversmes tiesa jau secināja: pamattiesību ierobežojums citstarp ir saistīts arī ar valsts valodas aizsardzību un stiprināšanu, tāpēc par personas pamattiesības mazāk ierobežojošu līdzekli nevar uzskatīt atkāpes no pienākuma nokārtot valsts valodas prasmes pārbaudi A2 pakāpē, tostarp, piemēram, pienākumu apmeklēt latviešu valodas kursus. Šādi izņēmumi nozīmētu to, ka likumdevēja norādītie leģitīmie mērķi netiks sasniegti tādā pašā kvalitātē, jo liela daļa Krievijas Federācijas pilsoņu turpinās uzturēties Latvijā bez valsts valodas pamatzināšanām. Tāpat Satversmes tiesa jau ir secinājusi, ka Imigrācijas likumā ietvertais regulējums tieši paredz detalizētu un individualizētu katra Krievijas Federācijas pilsoņa vērtēšanu. Proti, procesā, kurā personas varēs iegūt Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusu vai arī citu tiesisku pamatu uzturēties Latvijā, padziļināti tiks pārbaudīts katrs šādu vēlēšanos izteicis Krievijas Federācijas pilsonis un personai, kura apdraud valsts drošību, uzturēšanās atļauja netiks piešķirta (*sk. Satversmes tiesas 2024. gada 15. februāra sprieduma lietā*

Nr. 2023-04-0106 20.2. punktu). Ņemot vērā minētās Satversmes tiesas atziņas, pieteikumā nav pamatots, ka Pieteikuma iesniedzēju norādītie līdzekļi ir uzskatāmi par saudzējošākiem līdzekļiem, ar kuriem pamattiesību ierobežojuma leģitīmos mērķus varētu sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē.

Pieteikuma iesniedzēji arī apgalvo, ka apstrīdētās normas radītais sabiedrības ieguvums ir mazāks nekā viņu interesēm nodarītais kaitējums. Proti, tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību esot cieši saistītas ar Satversmes 1. pantā nostiprināto cilvēka cieņas principu, 109. pantā ietvertajām tiesībām uz sociālo nodrošinājumu un 111. pantā ietvertajām tiesībām uz medicīnisko palīdzību. Tāda valsts rīcība, kuras rezultātā personai, kura neprot valsts valodu, tiek liegta valsts apmaksāta medicīniskā un sociālā palīdzība, neesot samērīga un atbilstoša cilvēka cieņas principam.

No pieteikuma ir secināms, ka pēc apstrīdētās normas spēkā stāšanās Pieteikuma iesniedzēji nav kārtojuši un arī neplāno kārtot valsts valodas prasmes pārbaudi. Satversmes tiesa ir norādījusi: tas, ka persona neko nedara savā labā, bet samierinās ar tiesību normās paredzētajām sekām, liecina par to, ka šī persona nav ieinteresēta savu pamattiesību aizsargāšanā. Proti, ja personai ir svarīga savas privātās dzīves aizsardzība, bet tā pat nemēģina kārtot valsts valodas prasmes pārbaudi, tad šai personai izsniegtās pastāvīgās uzturēšanās atļaujas anulēšanu un iespējamo šīs personas izraidīšanu nevar uzskatīt par nesamērīgu pasākumu (*sk. Satversmes tiesas 2024. gada 15. februāra sprieduma lietā Nr. 2023-04-0106 21.2. punktu*). Ņemot vērā minēto, pieteikumā nav pamatots tas, ka Pieteikuma iesniedzēju norādītās tiesiskās sekas, kas varētu rasties valsts valodas prasmes pārbaudes nekārtošanas rezultātā, būtu nesamērīgas.

Tāpat pieteikumā ir apgalvots, ka tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību ierobežojums neesot samērīgs, jo tiekot pārkāpts Satversmes 1. pantā ietvertais tiesiskās palāvības aizsardzības princips. Proti, likumdevējs esot paredzējis vienu gadu jauno prasību izpildei, taču neesot ņēmis vērā situācijas, kurās sociāli vājākām grupām šo prasību izpilde varētu būt objektīvi apgrūtināta.

Vērtējot līdzīga satura regulējuma satversmību, Satversmes tiesa secināja, ka valodas apguves procesu ietekmē dažādi faktori, arī personas vecums, iepriekšējā valodu apguves pieredze, mācīšanās prasmes, motivācija un citi apstākļi. Tomēr likumdevēja paredzētā iespēja valsts valodas prasmes pārbaudi kārtot vairākas reizes, kā arī termiņš, kas noteikts valsts valodas prasmes pārbaudes nokārtošanai A2 pakāpē, kura neprasa neko vairāk kā vienkāršotu saziņu par ikdienišķiem jautājumiem, ir samērīgs. Secīgi Satversmes tiesa atzina,

ka likumdevējs ir nodrošinājis saudzējošu pāreju uz jauno regulējumu un ievērojis tiesiskās paļāvības aizsardzības principu (*sk. Satversmes tiesas 2024. gada 15. februāra sprieduma lietā Nr. 2023-04-0106 21.1. un 21.2. punktu*). Arī Pieteikuma iesniedzējiem ir nodrošināta iespēja valsts valodas prasmes pārbaudi kārtot vairākas reizes. Turklāt, lai gan apstrīdētajā normā paredzētais viena gada termiņš jauno prasību izpildei ir īsāks par termiņu, kuru Satversmes tiesa atzina par samērīgu, pieteikumā nav sniegti juridiski argumenti tam, ka minētais termiņš Pieteikuma iesniedzējiem liegtu izpildīt prasību par valsts valodas prasmes pārbaudi jaunas uzturēšanās atļaujas saņemšanai.

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka apstrīdētajā normā ietvertais tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību ierobežojums nav atbilstošs leģitīmo mērķu sasniegšanai arī tāpēc, ka tas pārkāpj Satversmes 91. pantā nostiprināto tiesiskās vienlīdzības principu.

Pieteikumā ir vispārīgi norādīts, ka valstij esot pienākums nodrošināt tiesības uz veselības aprūpi visiem, citstarp ieslodzītajiem, minoritātēm, imigrantiem, patvēruma meklētājiem, un citām personām. Tomēr pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, vai un kuras personas (personu grupas) ir salīdzināmas un vai tās atrodas vienādos vai atšķirīgos apstākļos, vai apstrīdētā norma paredz vienādu attieksmi pret atšķirīgos apstākļos esošām personām vai arī atšķirīgu attieksmi pret vienādos apstākļos esošām personām. Tāpat tajā nav pamatots tas, vai šāda attieksme ir noteikta ar normatīvajos aktos paredzētā kārtībā pieņemtu tiesību normu un vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 96. pantam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

7.3. Pieteikuma iesniedzēji lūdz izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību arī Konvencijas 4. protokola 4. pantam.

Pieteikumā norādīts, ka apstrīdētajā normā noteiktais atbilst kolektīvās izraidīšanas jēdzienam, jo pastāvīgo uzturēšanās atļauju anulēšana notiek, pamatojoties uz abstraktiem draudiem, kas saistīti ar personas pilsonības valsti, nevis konkrētās personas veiktajām darbībām. Turklāt likumdevēja paredzētās individuālās izvērtēšanas ietvaros Pieteikuma iesniedzējiem neesot iespēja saglabāt vai no jauna iegūt pastāvīgās uzturēšanās tiesības, kas nodrošinātu viņiem tiesības saņemt valsts finansētus veselības aprūpes pakalpojumus.

Satversmes tiesa ir atzinusi: apstākļi, ka tiesību norma attiecas tikai uz Krievijas Federācijas pilsoņiem un paredz pastāvīgās uzturēšanās atļaujas spēka zaudēšanu, pats par sevi nenozīmē, ka šāda situācija būtu uzskatāma par ārvalstnieku kolektīvo izraidīšanu. Satversmes tiesai ir jāpārliedz, vai šāda tiesību norma kopsakarā ar citām tiesību normām paredz katras personas situācijas individuālu vērtēšanu.

Satversmes tiesa līdzīgos apstākļos jau secināja, ka tiesību norma, kas attiecas tikai uz Krievijas Federācijas pilsoņiem un paredz pastāvīgās uzturēšanās atļaujas spēka zaudēšanu, bet kas kopsakarā ar citām Imigrācijas likuma normām liek ņemt vērā personas individuālos apstākļus, kā arī padara iespējamo izraidīšanu no Latvijas atkarīgu no pašas personas rīcības atbilst Konvencijas 4. protokola 4. pantam. Tiesa ņēma vērā arī to, ka gadījumā, ja persona neiegūst statusu, kas tai ļautu arī turpmāk uzturēties Latvijas teritorijā, persona var izteikt argumentus pret izraidīšanu gan kompetentajai iestādei, gan tiesai, un tām šie argumenti katrā individuālajā gadījumā ir jāvērtē (*sk. Satversmes tiesas 2024. gada 15. februāra sprieduma lietā Nr. 2023-04-0106 23.2. un 23.2.2. punktu*). Arī apstrīdētā norma kopsakarā ar citām Imigrācijas likuma pārejas noteikumu normām paredz priekšnoteikumus tam, lai Krievijas Federācijas pilsoņi, kuriem pastāvīgās uzturēšanās atļaujas ir izsniegtas, pamatojoties uz Ārvalstnieku likuma 23.¹ pantu, varētu saglabāt tiesības uzturēties Latvijas teritorijā, nevis regulē minēto personu izraidīšanu no valsts. Turklāt tad, ja attiecībā uz personu tiek pieņemts izbraukšanas rīkojums vai lēmums par piespiedu izraidīšanu, apstrīdētā norma neietekmē un neatceļ Imigrācijas likumā noteikto izbraukšanas rīkojuma un lēmuma par piespiedu izraidīšanu pieņemšanas un apstrīdēšanas kārtību. Ņemot vērā minēto, pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, ka apstrīdētā norma kopsakarā ar citām Imigrācijas likuma normām nenodrošinātu katras personas situācijas individuālu vērtēšanu.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Konvencijas 4. protokola 4. pantam ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu un sesto daļu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc pieteikuma Nr. 99/2025, kuru iesniedzis [..] un [..].

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa